

НАУКОВЕ ЖИТТЯ

Буравський О. А.,
доктор історичних наук, професор кафедри
всесвітньої історії, Житомирський
державний університет ім. І. Франка
(Україна, Житомир), buravskij@i.ua

**РЕЦЕНЗІЯ НА КНИГУ: СТЕЛЬНИКОВИЧ С. В.
ЖИТОМИРСЬКО–ВІННИЦЬКИЙ РЕГІОН В УМОВАХ
НАЦИСТСЬКОЇ ОКУПАЦІЇ (1941–1944 РР.). –
ЖИТОМИР: ПП ЄВЕНКО О. О., 2015. – 592 с.**

Рецензована книга присвячена аналізу нацистської окупації в гітлерівському адміністративно-територіальному утворенні генеральний округ «Житомир», або, вживаючи авторський контекстуальний синонім, – на території Житомирсько–Вінницького регіону. Пропонована монографія окрім безпосереднього наукового значення має неабияку суспільну та теоретично–практичну цінність.

Структурно книга складається з шести розділів, висновків, списку використаних джерел та літератури.

У першому розділі науковець проаналізував історіографію досліджуваної теми, логічно поділивши її на окремі тематичні групи (радянську, українську еміграційну, сучасну українську, зарубіжну). Репрезентативністю відзначається джерельна база дослідження, яка представлена неопублікованими документами ряду центральних, обласних, відомчих архівів України й Республіки Білорусь, збірниками опублікованих джерел, мемуарною літературою й неопублікованими спогадами очевидців, періодикою воєнного періоду. Дослідник, враховуючи тенденції розвитку сучасної історичної науки, також охарактеризував тематичну історіографію та джерельну базу, представлену в мережі інтернет. Значну частину неопублікованих архівних матеріалів введено до наукового обігу вперше.

У другому розділі вивчено процеси встановлення нацистського військового окупаційного режиму, показано особливості формування української допоміжної адміністрації, визначено її роль у здійсненні загальної окупаційної політики на території Житомирсько–Вінницького регіону; розглянуто адміністративно–територіальний устрій генерального округу «Житомир», структуру органів цивільного управління й карально–репресивної системи.

Третій розділ присвячений аналізу гітлерівської політики зі знищення місцевого населення і військовополонених, втілення нацистських колонізаційних проектів та характеристики міжнародних відносин на окупованій території.

У четвертому розділі розкриті питання, пов'язані з тотальним пограбуванням окупантами аграрно–промислового потенціалу краю, визначено особливості продовольчо–матеріального становища населення, трудових мобілізаційних кампаній до Німеччини й південних регіонів райхскомісаріату «Україна», повсякденно–побутового життя та настроїв населення.

У п'ятому розділі простежено діяльність українського самостійницького та радянського партизансько–підпільного рухів на окупованих українських та білоруських землях, які входили до складу генерального округу «Житомир».

Науковою цінністю відзначається шостий розділ книги, в якому вивчено мовну ситуацію, релігійне життя, пропаганду на окупованій території (знищення пам'ятників радянської доби, радіо– та кінопропаганда, пропагандистське використання постаті Т. Шевченка, екскурсійно–пропагандистські подорожі до Німеччини, ексгумація жертв радянського НКВС у Вінниці), функціонування окупаційних газетних видань, становище в освіті, мистецтві, спорті, діяльність архівних, бібліотечних і музейних установ.

Отже, монографія С. В. Стельниковича «Житомирсько–Вінницький регіон в умовах нацистської окупації (1941–1944 рр.)» є значним внеском у сучасну історіографію Другої світової війни. Вона є актуальним, оригінальним, самостійним дослідженням, доповнює новим змістом історію України 1941–1944 рр.

Buravsky O. A., Doctor of Historical Science, Professor of Department of World History, Zhytomyr Ivan Franko State University (Ukraine, Zhytomyr), buravskij@i.ua

Review of the book: Stelnykovych S. V. The Zhytomyr and Vinnytsia Region in the Conditions of the Nazi Occupation (1941–1944). – Zhytomyr: PE Yevenok O. O., 2015. – 592 p.

Буравський О. А., доктор історических наук, професор кафедри всемирной історії, Житомирський державний університет ім. І. Франка (Україна, Житомир), buravskij@i.ua

Рецензия на книгу: Стельникович С. В. Житомирско–Винницкий регион в условиях нацистской оккупации (1941–1944 гг.). – Житомир: ЧП Евенко А. А., 2015. – 592 с.

* * *

Виткалов С. В.,
кандидат мистецтвознавства, доцент,
Рівненський державний гуманітарний університет
(Україна, Рівно), sergiy_vsv@ukr.net

Виткалов В. Г.,
кандидат педагогічних наук, професор, завідувач
кафедри культурології і музеєзнавства, Рівненський
державний гуманітарний університет (Україна, Рівно),
sergiy_vsv@ukr.net

НАУКОВІ ПРОБЛЕМИ УКРАЇНИ В СУЧАСНИХ КУЛЬТУРНО–МИСТЕЦЬКИХ ПРОЕКЦІЯХ

Сучасні виміри нашого духовного життя являють собою достатньо унікальний культурний феномен, який розгортається незважаючи ні на складний економічний розвиток населення, ні на політичний і військовий неспокій. Це в черговий раз продемонструвала вже

XI всеукраїнська науково-практична конференція «Культура як феномен сучасного глобалізованого суспільства» [1], що відбулася 12–13 листопада 2015 р. у Рівненському державному гуманітарному університеті.

На цей захід подали заявки 343 учасники з 61 вищого навчального закладу різних рівнів акредитації, наукових установ системи Національної Академії наук, Національної Академії педагогічних наук України та Національної Академії мистецтв України, низки провідних університетів Одеси, Запоріжжя, Києва, Львова, Вінниці, Дрогобича, Херсона, Харкова, Маріуполя, Черкас, Івано-Франківська, Хмельницька, Глухова, Мелітополя, Полтави, Рівне, Сімферополя та ін. (загалом – 36 ВНЗ лише III–IV рівнів акредитації).

Якісний склад цього річного наукового заходу також досить високий: заявили про участь і планують опублікувати свої наукові розвідки 33 доктора наук, професора, 104 кандидати наук, доценти, 6 докторантів, 64 аспіранти, 14 магістрантів, а також чимало студентів, які лише розпочинають свій шлях в науці і для них цей захід – це також і спроба звірити вірність обраного шляху. Інакше кажучи, і потенціал учасників, і проблематика для обговорення достатньо переконливі для кваліфікованої наукової дискусії, яка окреслилась під час проведення заходу і продовжиться на сторінках наукових збірників «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку»: наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету та «Актуальні питання культурології»: альманах наукового товариства «Афіна» кафедри культурології і музеєзнавства РДГУ.

Серед учасників – представники Румунії, Китаю, що є аспірантами українських ВНЗ; Російської Федерації (Санкт-Петербург, Красноярськ, Ростов), Республіки Білорусь (Мінськ).

Розгортаючи ракурс обговорюваної проблематики, наголосу також і на тому, що серед учасників широкі коло керівників культурно-мистецької сфери, які мають своє бачення і проблематику, винесені для обговорення, і яким є що сказати, виходячи із наявних художніх здобутків власних колективів – Національні історико-культурні заповідники «Замки Тернопілля», солісти з Національного театру опери та балету (Львів), керівники та солісти з Ансамблю пісні і танцю «Козаки Поділля» (Хмельницької обласної філармонії), головний диригент симфонічного оркестру Чернівецької обласної філармонії. Це також керівники експериментальних структур Міністерства молоді та спорту України, Національної радіо кампанії України, Національної Бібліотеки України ім. В.Вернадського та Національної Публічної Бібліотеки України, які традиційно беруть участь у подібних заходах, вбачаючи в них не лише апробацію наукового пошуку окремих співробітників, але й намагаючись бути в курсі справ того, що робиться в сучасній Україні стосовно ролі книги, бібліотеки, читання загалом, а також продовжуючи подальшу презентацію наявних у фондах цих структур нових матеріалів, суголосних обговорюваній проблематиці.

Корисним для нас є і участь у роботі цієї конференції керівників з експериментальних художніх навчальних закладів, які чимало років беруть участь в експерименті Національної Академії педагогічних наук України. Йдеться про Миколаївську спеціалізовану школу «Академія дитячої творчості» та спеціалізовані музичні

школи-інтернати (десятирічки) Києва і Львова. Оскільки пошук і експеримент у дитячому та молодіжному середовищі сьогодні – це майбутній позитивний результат для вищої школи і для України у найближчому її майбутньому. А загалом у Всеукраїнських наукових конференціях, проведених кафедрою культурології та музеєзнавства РДГУ упродовж 11 років, взяло участь понад 2.500 науковців із 50–61 ВНЗ різних рівнів акредитації в кожному із заходів, а також дослідники з Китаю, Кореї, Німеччини, Ізраїлю, Башкортостану, Республіки Білорусь, Польщі, Російської Федерації (С.–Петербург, Москва, Красноярськ, Челябінськ, Ростов).

Подібні заходи є підтвердженням високого статусу гуманітарного університету та доброю науковою школою для молодих дослідників РДГУ. Вони засвідчують також той факт, що проблеми освіченості і духовності населення завжди залишаються актуальними, незважаючи на будь-які політичні чи економічні негаразди в країні.

Список використаних джерел

1. Культура як феномен сучасного глобалізованого суспільства: програма XI всеукр. наук.–практ. конф., м. Рівне, 12–13 лист., 2015. / Укл.: Виткалов С.В., Виткалов В.Г. – Рівне: РДГУ, 2015. – 32 с.

References

1. Kultura yak fenomen suchasnoho hlobalizovanoho suspilstva: prohrama KhI vseukr. nauk.–prakt. konf., m. Rivne, 12–13 lyst., 2015. / Ukl.: Vytkalov S.V., Vytkalov V.H. – Rivne: RDHU, 2015. – 32 s.

Vytkalov S. V., Ph.D., associate professor, Rivne State Humanitarian University (Ukraine, Rovno), sergiy_vsv@ukr.net

Vytkalov V. G., pedahohychnyh PhD, Professor, Head of Department Cultural Studies and Museology, Rivne State Humanitarian University (Ukraine, Rovno), sergiy_vsv@ukr.net

Scientific problems of modern Ukraine in cultural projections

Vitkalov S. V., кандидат искусствоведения, доцент, Ровенский государственный гуманитарный университет (Украина, Ровно), sergiy_vsv@ukr.net

Vitkalov V. G., кандидат педагогическим наук, профессор, заведующий кафедрой культурологии и музеведения, Ровенский государственный гуманитарный университет (Украина, Ровно), sergiy_vsv@ukr.net

Научные проблемы Украины в современных культурных проекциях

* * *